

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé

Částka 25.

Vydána dne 11. dubna 1947.

Cena Kčs 1.80.

O B S A H:

(48.—50.) **48.** Zákon o organizaci péče o mládež. — **49.** Zákon o poradenské zdravotní péči. — **50.** Vyhláška o přenesení působnosti některých berních správ a berních úřadů v zemích české a Moravsko-slezské.

48.**Zákon**

ze dne 19. března 1947
o organizaci péče o mládež.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Úkoly péče o mládež podle tohoto zákona provádějí okresní a zemské národní výbory, na Slovensku okresní národní výbory a pověřenectvo sociální péče, zvláštěními komisemi.

(2) Tyto komise se zřídí s názvem „okresní péče o mládež“ v sídle každého okresního soudu pro jeho obvod,

„zemská péče o mládež“ v sídle každého zemského národního výboru pro jeho obvod, na Slovensku „slovenská starostlivost o mládež“ v sídle sboru pověřenců.

(3) Vláda se zmocňuje, aby stanovila nařízení:

a) odchylou úpravu v organizaci komisí uvedených v odstavci 2 podle místní potřeby,

b) rozvrh působnosti mezi orgány péče o mládež uvedené v odstavci 1,

c) organizaci péče o mládež při místních národních výborech,

d) zvláštní opatření pro případ, že některá z komisí uvedených v odstavci 2, po případě některý z orgánů zřízených na podkladě ustanovení odstavce 3, písm. c), neplní řádně úkoly mu uložené.

§ 2.

(1) Členy komisí „okresní péče o mládež“ zvolí okresní národní výbor podle organizačních předpisů ze svých členů, z odborníků, z dobrovolných pracovníků v oboru péče o mládež.

dež, ze zástupců Revolučního odborového hnutí a Jednotného svazu českých zemědělců, na Slovensku Jednotného svazu slovenských rolníků. Moci svého úřadu jsou členy těchto komisí přednostou okresního soudu, okresní lékař a okresní školní inspektor, kteří jsou oprávněni určiti si zástupce.

(2) Členy komise „zemská péče o mládež“ zvolí zemský národní výbor podle organizačních předpisů ze svých členů, z odborníků, z dobrovolných pracovníků v oboru péče o mládež, ze zástupců Revolučního odborového hnutí a Jednotného svazu českých zemědělců. Na Slovensku jmeneje předsedu komise a její členy sbor pověřenců na návrh pověřence sociální péče obdobně podle zásad uvedených v první větě tohoto odstavce.

(3) V sídlech komisí podle § 1 se zřizují pro jejich potřebu úřadovny okresních a zemských národních výborů, na Slovensku úřadovny okresních národních výborů a pověřenectva sociální péče.

(4) Blížší předpisy o organizaci a působnosti komisí uvedených v § 1 a jejich úřadově stanoví vláda nařízením.

§ 3.

(1) Náklady na péči o mládež hradí stát, pokud jejich úhrada není zajištěna platnými zákonními předpisy nebo jinak. Náklady spojené s udržováním nemovitostí uvedených v § 5, odst. 2 a 3 hradí jejich vlastníci. Vláda může stanoviti nařízením odchylou úpravu úhrady nákladů na některé úseky péče o mládež.

(2) Dary, odkazy, dědictví a jiná věnování pro účely péče o mládež, pokud nejsou určeny pro určitý ústav nebo určité zařízení, plynou do zvláštního účelového jmění, které spravuje a kterým nakládá ministerstvo sociální péče, po případě orgány jím pověřené. Toto účelové

jmění se povede účetně zvláště v patnosti v rámci jednotného hospodářství příslušného orgánu podle směrnic, jež stanoví ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem vnitra a financí a nejvyšším účetním kontrolním úřadem.

§ 4.

(1) Odborní zaměstnanci, přidělení úřadovnám podle § 2, odstavce 3 k výkonu péče o mládež, tvoří samostatný osobní stav.

(2) Ústředním úřadem, příslušným v osobních vécech zaměstnanců uvedených v odstavci 1, je ministerstvo sociální péče.

(3) Osobním úřadem zaměstnanců uvedených v odstavci 1 je příslušný zemský národní výbor, na Slovensku pověřenectvo sociální péče.

(4) Zaměstnanci spolků, jmenovaných v § 5, odstavec 1, a jejich ústavů a zařízení budou převzati do služeb státních. Takto převzatí jakož i nově přijatí zaměstnanci budou zařazení do příslušných kategorií státních zaměstnanců, při čemž se jim plně započte služební doba strávená v korporacích, spolcích nebo sdruženích, účastných na sociální péči a to ode dne počátku jejich pensijního pojištění v tomto služebním poměru. Zhodnocení jiné předchozí služební doby stanoví vláda nařízením. Zařazení těchto zaměstnanců provede ministerstvo sociální péče podle platných předpisů v dohodě s ministerstvem vnitra a financí, na Slovensku též na návrh příslušných pověřenectev.

§ 5.

(1) Spolky „Okresní péče o mládež“, „Zemské ústředí péče o mládež v Praze“, „Česká zemská péče o mládež v Brně“, „Zemská ústředna péče o mládež v Opavě“, „Slovenské ústředie starostlivosti o mládež v Bratislavě“, „Svaz péče o mládež v Brně“, „Zemská prázdninová a ozdravná péče v Brně“, „Zemská prázdninová a ozdravná péče v Ostravě“ a „Ústředí prázdninové a ozdravné péče v Praze“ se zrušují dnem, který stanoví vláda a její předseda vyhlásí tento den ve Sbírce zákonů a nařízení. Po vyhlášení tohoto zákona mohou tyto spolky činit opatření, přesahující rámec běžné správy, jen v případech nezbytně nutných a to po předchozím souhlasu ministerstva sociální péče, nebo orgánu, který toto ministerstvo zmocní k udělení souhlasu.

(2) Nemovitý majetek spolků uvedených v odstavci 1, který slouží jejich ústavům a zařízením, přechází dnem zrušení těchto spolků do vlastnictví

a) obcí, nepřesahuje-li okruh pravidelné činnosti těchto ústavů a zařízení obvod obce,

b) okresů, nepřesahuje-li okruh pravidelné činnosti těchto ústavů a zařízení obvod okresu,

c) zemí, nepřesahuje-li okruh pravidelné činnosti těchto ústavů a zařízení obvod země.

Tento nemovitý majetek spravují komise uvedené v § 1, odst. 2, po případě orgán zřízený na podkladě ustanovení § 1, odst. 3, písm. c).

(3) Na Slovensku přechází nemovitý majetek uvedený v odstavci 2, písm. c) dnem zrušení spolků uvedených v odstavci 1 do vlastnictví státu; spravuje jej slovenská starostlivost o mládež.

(4) O tom, na který ze subjektů uvedených v odstavcích 2 a 3 přechází nemovitý majetek tam uvedený, rozhoduje výměrem ministerstvo sociální péče, na Slovensku pověřenectvo sociální péče.

(5) Ostatní majetek spolků uvedených v odstavci 1 přechází dnem zrušení těchto spolků na stát a použije se ho pro účely péče o mládež.

(6) Ustanoveními odstavců 2, 3, 4 a 5 nejsou dotčena platná ustanovení o vrchním řízení a dozoru ministerstva zdravotnické ve vécech ústavů léčebných a ošetřovacích, jakož i ustanovení zákona ze dne 19. března 1947, č. 49 Sb., o poradenské zdravotní péči.

(7) Všechny korporace, spolky a sdružení zúčastněné na péci o mládež jsou povinny vyvíjet činnost v oboru péče o mládež podle směrnic, které vydá ministerstvo sociální péče v dohodě se zúčastněnými ministerstvy a pokud jde o péci zdravotní ministerstvo zdravotnictví v dohodě s ministerstvem sociální péče a ostatními zúčastněnými ministerstvy. Směrnicemi uvedenými v předcházející větě nelze upravovat činnost vyvíjenou v oboru tělesné výchovy mládeže.

§ 6.

(1) Při úřadě předsednictva vlády se zřizuje stálá „koordinační komise pro péci o mládež“. V této komisi jsou zastoupeny úřad předsednictva vlády, ministerstvo sociální péče, vnitra, zdravotnictví, školství a osvěty, informací, spravedlnosti a příslušná pověřenectva, Revoluční odborové hnutí, Jednotný svaz českých zemědělců, Jednotný svaz slovenských rolníků, jakož i třemi zástupci poradní sbor pro péci o mládež zřízený podle odstavce 2. Podle povahy předmětu jednání lze do této komise přizvat i zástupce jiných ústředních úřadů. Do působnosti této komise naleží zejména starati se o jednotné provádění péče o mládež.

(2) Při ministerstvu sociální péče zřizuje se poradní sbor pro péci o mládež složený z lékařů, dobrovolných sociálních pracovníků, pedagogů

a jiných odborníků v oboru péče o mládež. Jeho členy jmenuje ministr sociální péče v dohodě se zúčastněnými ministry, pokud jde o slovenské členy na návrh pověřence sociální péče, který se dohodne se zúčastněnými pověřenci. Členství v tomto sboru je čestné.

§ 7.

(1) Komise jmenované v § 1 jsou povolány i k úkolům, kterými podle dosud platných právních předpisů v oboru péče o mládež mohou být pověřeny spolky uvedené v § 5, odst. 1; pověření, která již byla podle těchto právních předpisů uvedeným spolkům skutečně udělena, přecházejí na komise, jmenované v § 1.

(2) Pokud tento zákon nestanoví jinak, zůstávají nedotčeny dosavadní právní předpisy upravující péči o mládež.

§ 8.

Právní jednání, písemnosti a úřední úkony, jichž je třeba k provádění tohoto zákona, jsou osvobozeny od daní, poplatků a dávek za úřední úkony ve všech správních.

§ 9.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr sociální péče v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Beneš v. r.
Gottwald v. r.
Dr. Nejedlý v. r.

49.

Zákon ze dne 19. března 1947 o poradenské zdravotní péči.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Právo každého občana na ochranu zdraví se zajišťuje především bezplatnou státní poradenskou zdravotní péčí.

(2) Poradenskou zdravotní péčí podle tohoto zákona jest preventivní (ochranná) zdravotní péče, spočívající v odborném vyšetřování a sledování zdravotního stavu občanů, zjištování sociálně zdravotních podmínek jejich života, ochraně jejich zdraví poradou, výchovou a

zprostředkováním nápravy zjištěných sociálně zdravotních závad a potřebné péče, jakož i v boji proti vzniku, rozšíření a následkům chorob, zejména sociálních.

(3) Zdravotní poradna jest odborně vybavené zařízení, v jehož rámci lékař a jiné odborně školené síly za jeho vedení plní úkoly uvedené v odstavci 2. Zdravotní poradně ne-přísluší provádění léčebné péče, s výjimkou hromadných bezplatných léčebných akcí po dohodě s nositeli sociálního pojištění.

§ 2.

(1) Poradenskou zdravotní péči organizuje a provádí státní správa zdravotní, v úzké spolupráci s nositelem sociálního pojištění a za pomocí koordinačních orgánů okresních a zemských, podle jednotného plánu zdravotní péče, vydaného ministerstvem zdravotnictví v dohodě s ministerstvem sociální péče a vypracovaného zvláštním koordinačním orgánem při ministerstvu zdravotnictví. Tyto koordinační orgány budou zřízeny vládním nařízením.

(2) Dobrovolné organizace sociálně zdravotní péče se účastní plnění těchto úkolů pod dozorem ministerstva zdravotnictví podle směrnic, které vydá ministerstvo zdravotnictví v dohodě s ministerstvy vnitra a sociální péče a vyhlásí v Úředním listě.

§ 3.

(1) Poradenskou zdravotní péči o obyvatelstvo správního okresu provádí okresní národní výbor.

(2) K provádění poradenské péče zřídí okresní národní výbor za spolupráce nositele veřejnoprávního sociálního pojištění jako svoje výkonné zařízení ústav národního zdraví, vedený lékařem, do něhož začlení dosavadní zdravotní poradny; pro jednotlivé části správního okresu může zřizovati odbočky ústavu nebo místní poradny.

(3) Ústav národního zdraví je zároveň výkonným zařízením okresního národního výboru pro výkon jeho působnosti v ostatních věcech zdravotních.

(4) Ústav národního zdraví je při plnění úkolů poradenské péče o matky a děti zároveň pomocným zařízením příslušných „okresních péčí o mládež“ podle § 1, odst. 2 zákona ze dne 19. března 1947, č. 48 Sb., o organisaci péče o mládež.

(5) Podrobnosti o vnitřním uspořádání a činnosti ústavů národního zdraví, jakož i o jejich úkolech podle odstavců 3 a 4 stanoví vláda nařízením.

§ 4.

(1) S výjimkou majetku nositelů veřejnoprávního sociálního pojištění připadá státu movitý i nemovitý majetek, který výlučně nebo alespoň převážně slouží zdravotním poradnám (§ 1, odst. 3), jež byly začleněny do ústavu národního zdraví (§ 3, odst. 2) a je ve vlastnictví jejich dosavadních provozovatelů. Okresní národní výbor označí výměrem majetek, na který se opatření podle věty první vztahuje a stanoví den, kterým tento majetek přechází do správy státu. Přechod nemovitosti a knihovních práv na československý stát zapíše knihovní soud ve veřejných knihách na návrh okresního národního výboru s odvoláním na tento zákon.

(2) Za nemovitý majetek, kterého nabyl podle odstavce 1, poskytne stát náhradu. Výši náhrady stanoví ministerstvo zdravotnictví po dohodě s ministerstvem financí a nejvyšším úřadem cenovým na podkladě návrhu okresního národního výboru, který provede potřebná šetření. Náhrada se rovná obecné ceně majetku v den jeho nabytí státem, kterou zjistí okresní národní výbor podle úředních cen k tomuto dni, a není-li jich, úředním odhadem. Od takto zjištěné ceny se odečtou závazky k tomuto dni na nemovitosti knihovně zajištěné. Náhrada se snižuje o podpory poskytnuté dosavadnímu vlastníku z veřejných prostředků na pořízení a opravy nemovitosti.

(3) Movitý majetek přejímá stát bez náhrady. Za závazky, které vzešly dosavadnímu vlastníku nabytí, opravami a udržováním tohoto majetku před účinností tohoto zákona, odpovídá stát bez újmy dalšího ručení svého předchůdce až do výše obecné ceny převzatého majetku v den jeho nabytí.

(4) Zaměstnanci dosavadních zdravotních poraden budou převzati do služeb státních. Takto převzatí i nově přijímaní zaměstnanci budou zpravidla zařaděni do příslušných kategorií státních zaměstnanců, při čemž se jim plně započte doba strávená v korporacích, společích nebo sdruženích účastných na sociálně zdravotní péči, a to ode dne počátku jejich penzijního pojištění v tomto služebním poměru. Zhodnocení jiné předchozí služební doby stanoví vláda nařízením. Zařazení těchto zaměstnanců provede podle platných předpisů ministerstvo zdravotnictví v dohodě s ministerstvem vnitra a financí, na Slovensku též v dohodě s příslušnými pověřenectvyy. Takto přijatí zaměstnanci tvoří samostatný osobní stav. Jejich osobním úřadem je příslušný zemský národní výbor, na Slovensku pověřenectvo zdravotnictví; ústředním úřadem pro jejich věci osobní je ministerstvo zdravotnictví. Služební in-

strukce pro tyto zaměstnance vydá ministerstvo zdravotnictví v dohodě s ministerstvem vnitra. Tato ustanovení se nevztahují na zaměstnance „okresních péčí o mládež“. O převedení těchto zaměstnanců do služeb ústavu národního zdraví se dohodne ministerstvo zdravotnictví s ministerstvem sociální péče.

§ 5.

Náklady na ústavy národního zdraví se uhradí z rozpočtové kapitoly, určené pro ministerstvo zdravotnictví, pokud na ně podle platných předpisů není povinna přispívati jiná osoba.

§ 6.

Okresní národní výbory se vzájemně doplňují svými zařízeními poradenské zdravotní péče a mohou se k jejímu provádění sdružovatí zřízením společného ústavu národního zdraví. Podrobnosti upraví ministerstvo zdravotnictví v dohodě s ministerstvem vnitra směrnicemi uveřejněnými v Úředním listě.

§ 7.

(1) Ministerstvo zdravotnictví může po slyšení příslušných okresních a zemských národních výborů, na Slovensku pověřenectva zdravotnictví, přidružiti na přechodnou dobu ústav národního zdraví k veřejnému ambulatoriu nebo k veřejné nemocnici.

(2) Ministerstvo zdravotnictví, zemské národní výbory s jeho předchozím souhlasem, jakož i pověřenectvo zdravotnictví mohou z důvodu místní účelnosti, nebo pro potřebu zdravotního výzkumu, vyzkoušení nové pracovní techniky nebo výchovy odborného personálu zřídit vlastní ústavy a pověřiti je úkoly poradenské zdravotní péče, které by jinak vykonávaly ústavy národního zdraví, a to ministerstvo zdravotnictví po slyšení zúčastněného zemského národního výboru (pověřenectva zdravotnictví), zemské národní výbory a pověřenectvo zdravotnictví po slyšení zúčastněných okresních národních výborů.

§ 8.

(1) Ministerstvo zdravotnictví, na Slovensku prostřednictvím pověřenectva zdravotnictví, může na návrh nebo po slyšení orgánů, u nichž jsou zřízeny ústavy národního zdraví nebo ústavy, pověřené jejich úkoly (§ 3 a § 7, odst. 2), nařídit jednak povinné zdravotnické prohlídky veškerého obyvatelstva nebo jeho skupin, nebo obyvatelstva určitého obvodu, jednak potřebnou evidenci zdravotního stavu obyvatelstva v těchto ústavech, což vyhlásí v Úředním listě, na Slovensku prostřednictvím pově-

řenectva zdravotnictví též v Úředním věstníku, a vydá k tomu potřebné směrnice.

(2) Zákonné zástupci dětí a osoby, jimž je svěřena péče o děti, jsou povinni pečovat o to, aby se děti podrobily zdravotním prohlídkám podle odstavce 1.

(3) Orgány, u nichž jsou zřízeny ústavy národního zdraví nebo ústavy pověřené jejich úkoly (§ 3 a § 7, odst. 2), vydají příkazy potřebné k provedení úkolů uvedených v odstavci 1 a mohou vydati příkazy potřebné k provedení pokynů ústavů národního zdraví nebo ústavů pověřených jejich úkoly a to jak všeobecnými nařízeními, tak i pro jednotlivé případy, zejména mohou uložit povinnost dátí se lékařsky ošetřovati. Všeobecná nařízení se vyhlásí způsobem v místě obvyklém.

§ 9.

Nelze-li v některém z ústavů uvedených v § 8, odst. 1, jiným způsobem zajistiti odbornou péči, mohou orgány tam uvedené uložiti po slyšení příslušné lékařské komory a příslušné odborové organisace lékařům a porodním asistentkám, vykonávajícím praxi v jejich obvodu, aby za odměnu byli činni po dobu nutné potřeby v ústavu. Při tom se přihlédne k tomu, aby toto opatření nebylo na újmu poskytování jiné potřebné odborné péče.

§ 10.

Jednání a opominutí příčící se ustanovením tohoto zákona nebo předpisům podle nich vydaným potrestá okresní národní výbor, nejde-li o čin přísněji trestný, jako správní přestupek pokutou do 50.000 Kčs nebo vězením (uzamčením) do tří měsíců. Zároveň s pokutou se vy-

měří pro případ nedobytnosti náhradní trest vězení (uzamčení) podle míry zavinění do tří měsíců.

§ 11.

Právní jednání, písemnosti a úřední úkony potřebné k uskutečnění organisace poradenské zdravotní péče podle tohoto zákona, jakož i příslušné zápisu do veřejných knih, jsou osvobozeny od poplatků a dávek za úřední úkony ve věcech správních.

§ 12.

(1) Od počátku účinnosti tohoto zákona mohou se zřizovati zdravotní poradny (§ 1) jen jako součásti ústavů národního zdraví.

(2) Dosavadní zdravotní poradny pokračují ve své činnosti v zařízeních jimi používaných stejným způsobem jako dosud až do doby, kdy budou začleněny do ústavů národního zdraví (§ 3, odst. 2).

(3) Ustanovení tohoto zákona se nevztahuje na poradny pracovního lékařství. Vláda stanoví usnesením, zda a za jakých podmínek se tyto poradny přidružují k ústavům národního zdraví.

§ 13.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr zdravotnictví v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Dr. Procházka v. r.

50.

Vyhlaška ministra financí

ze dne 24. března 1947

o přenesení působnosti některých berních správ a berních úřadů v zemích
České a Moravskoslezské.

Podle § 15, odst. 1, písm. a) dekredu presidenta republiky ze dne 27. října 1945, č. 128 Sb., o zatímní územní organisaci některých finančních úřadů a změnách s tím spojených v zemích České a Moravskoslezské, ustanovuji:

§ 1.

Země Česká, obvod zemského finančního ředitelství v Praze.

(1) Působnost berní správy v(e)

Kraslicích

Lokti, pokud jde o berní okres Loket,

pokud jde o berní okres Bečov nad Teplou,

se přenáší na berní správu v(e)

Falknově nad Ohří

Falknově nad Ohří

Mariánských Lázních

Nejdku
Jablomném v Podještědí
Vejprtech
Žluticích

(2) Působnost berního úřadu v(e)
Bečově nad Teplou
Benešově nad Ploučnicí
Haňspachu
Hostinném
Chabařovicích
Chrastavě
Jesenici u Podbořan
Jirkově
Lázních Kynžvartě
Lišově
Lokti
Mimoni
Polné
Praze-Nuslích
Přimdě
Štětí
Úštěku
Vejprtech
Vildštejně

Karlových Varech
Liberci
Jáchymově
Karlových Varech

se přenáší na berní úřad v(e)
Mariánských Lázních
Děčíně
Šluknově
Vrchlabí
Ústí nad Labem
Liberci
Podbořanech
Chomutově
Mariánských Lázních
Českých Budějovicích
Falknově nad Ohří
České Lípě
Havlíčkově Brodě
Praze-Vršovicích
Tachově
Litoměřicích
Litoměřicích
Jáchymově
Chebu

§ 2.

Země Moravskoslezská, obvod zemského finančního ředitelství v Brně.

(1) Působnost berní správy v se přenáší na berní správu v
Moravském Berouně, pokud jde o berní okres Dvorce,
pokud jde o berní okres Město Libavá,

Rýmařově
Olomouci

(2) Působnost berního úřadu v(e) se přenáší na berní úřad v(e)
Jaroslavicích Znojmě
Městě Libavá Olomouci
Starém Městě Šumperku

§ 3.

Země Moravskoslezská, obvod zemského finančního ředitelství v Brně-expositura v Opavě.

Působnost berního úřadu v Odrách, jež dosud byla vykonávána berním úřadem v Novém Jičíně, se přenáší na berní úřad v Opavě;

působnost berního úřadu Moravská Ostrava II se přenáší na berní úřad Moravská Ostrava I, jehož název se mění na „berní úřad v Ostravě“.

§ 4.

Tato vyhláška nabývá účinnosti dne 1. dubna 1947.

Dr. Dolanský v. r.